

Керівні вказівки Міжнародної асоціації адвокатів з питань бізнесу та прав людини для адвокатських асоціацій.

Прийняті Радою Міжнародної асоціації адвокатів 8 жовтня 2015 року.

З коментарями /
Переклад: Євгеній Борох, Сергій Пазій.
За заг. ред. Олени Уварової.

Харків
2018

Переклад здійснено у межах проекту **«Business and Human Rights: legal frameworks (curriculum for law students)»** (No. 21810083), який реалізується Національним юридичним університетом імені Ярослава Мудрого за підтримки Міжнародного Вишеградського Фонду і Міністерства закордонних справ Королівства Нідерланди.

Видано за підтримки ГО КИЇВПРАЙД

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
Керівні принципи ООН щодо бізнесу і прав людини Загальний коментар до Керівних вказівок для адвокатських асоціацій	
ГЛАВА I. РОЗРОБКА СТАЛОЇ СТРАТЕГІЇ.....	10
Стаття 1. Організаційна структура	
Стаття 2. Забезпечення ефективної реалізації	
ГЛАВА II. ПІДВИЩЕННЯ ОБІЗНАНОСТІ, ПІДГОТОВКА ТА ОСВІТА.....	12
Стаття 3. Підвищення обізнаності	
Стаття 4. Комплексна освіта	
ГЛАВА III. ПРОФЕСІЙНА ПОВЕДІНКА.....	14
Стаття 5. Підвищення обізнаності юристів щодо Керівних принципів ООН щодо бізнесу і прав людини	
ГЛАВА IV. РОЗВИТОК ПОТЕНЦІАЛУ ТА ТЕХНІЧНЕ СПРИЯННЯ.....	15
Стаття 6. Рекомендації та технічне сприяння	
Стаття 7. Поширення прикладів кращих практик	
ГЛАВА V. ВИЗНАННЯ ТА СТИМУЛИ.....	17
Стаття 8. Визнання	
ГЛАВА VI. ДІЇ З ПИТАНЬ БІЗНЕСУ ТА ПРАВ ЛЮДИНИ.....	18
Стаття 9. Активна юридична професія	

ВСТУП

Ці Керівні вказівки з питань бізнесу та прав людини для адвокатських асоціацій покликані надати змогу адвокатським асоціаціям у всьому світі підвищити обізнаність та розуміння юристів, які консультують бізнес-клієнтів щодо відповідності підприємницької діяльності правам людини, зокрема щодо Керівних принципів ООН з питань бізнесу та прав людини, та різноманітних законів, ліній поведінки та стандартів, що сприяють дотриманню бізнесом прав людини.

Натхненна Організацією Об'єднаних Націй, 1947 року була заснована Міжнародна асоціація адвокатів з метою підтримки ухвалення законів та відправлення правосуддя у всьому світі. У 2011 році, після шести років досліджень, консультацій з багатьма зацікавленими сторонами, Рада ООН з прав людини одностайно ухвалила Керівні принципи ООН з питань бізнесу та прав людини, автором яких вважається Джон Раггі, професор Школи управління імені Джона Ф. Кеннеді, спеціальний представник Генерального секретаря ООН з питань бізнесу та прав людини. Міжнародна асоціація адвокатів значно сприяла та твердо підтримала мандат спеціального представника Генерального секретаря ООН з питань бізнесу та прав людини.

Європейський Союз визнав Керівні принципи ООН з питань бізнесу та прав людини як «авторитетну політичну основу» вирішення питання корпоративної соціальної відповідальності та закликав держави реалізувати їх через Національні плани дій. Як зазначає Рада адвокатських асоціацій та правових товариств Європи у «Корпоративній соціальній відповідальності та правничій професії: Рекомендаціях II»: «Європейська Комісія очікує від усіх європейських підприємств прийняття корпоративної соціальної відповідальності з метою дотримання прав людини визначених у Керівних принципах ООН». Велика Сімка висловлює міцну підтримку Керівним принципам ООН з питань бізнесу та прав людини, а також вітає зусилля держав щодо розвитку національних планів дій.

З часу свого прийняття Керівні принципи ООН з питань бізнесу та прав людини мають великий вплив на інші міжнародні стандарти (інші стандарти з питань бізнесу та прав людини). Наприклад, нова глава від 2011 року щодо прав людини в Рекомендаціях Організації економічного співробітництва та розвитку для багатонаціональних підприємств повністю базується на формулюваннях спеціального представника Генерального секретаря ООН з питань бізнесу та прав людини щодо належної обачності у сфері прав людини, яка вбудована та підтримана правозахисним механізмом (Національні контактні пункти).

Рекомендації ISO 26000:2010 щодо соціальної відповідальності за права людини так само зумовлені впливом підходу щодо належної обачності у сфері прав людини, який є складовою Керівних принципів ООН з питань бізнесу та прав людини разом з іншими питаннями, пов'язаними з корпоративною соціальною відповідальністю.

Глобальний договір ООН використовує основний зміст Керівних принципів ООН з питань бізнесу та прав людини для дотримання прав людини та уникнення співучасті в порушенні прав людини, коли їхні учасники приєднуються до Глобального договору.

Крім того, стандарти з питань бізнесу та прав людини також були розроблені для окремих галузей, секторів, країн та питань щодо прав людини в таких сферах, як: використання приватної охорони та приватних підрозділів безпеки, глобальні ланцюги постачання, Інтернет-приватність та свобода вираження думок, діяльність на територіях, постраждалих від конфлікту, прозорість та підзвітність, звітність щодо прав людини. Такі стандарти були та будуть залишатися об'єктивним способом просування значної реалізації відповідальності за недотримання прав людини в межах Керівних принципів ООН з питань бізнесу та прав людини.

Керівні принципи ООН з питань бізнесу та прав людини

Керівні принципи ООН з питань бізнесу та прав людини базуються на трьох засадах: «Захист, повага і засоби захисту», згідно з якими (1) держави зобов'язані захищати права людини від порушень третіми особами, включно із бізнесом, через відповідні лінії поведінки, закони, регулювання та судовий розгляд; (2) усі комерційні підприємства несуть відповідальність за недотримання прав людини, а це означає уникнення порушень прав інших та усунення негативних наслідків, що були ними заподіяні; (3) існує потреба у доступі до засобів захисту жертв правопорушень, пов'язаних із бізнесом в аспекті прав людини.

Керівні принципи ООН з питань бізнесу та прав людини набули великого поширення у світі та розглядаються як глобальний авторитетний стандарт у сфері бізнесу та прав людини. Вони усе більше відбиваються у державній політиці, законодавстві, регулюваннях, комерційних угодах, міжнародних стандартах, що впливають на поведінку бізнесу, захист інтересів громадянського суспільства, а також лінію поведінки та процеси в компаніях у всьому світі.

Існує також зростаюче визнання того, що є серйозне економічне обґрунтування щодо дотримання прав людини, і що управління ризиками,

включно з правовими, все більше означає потребу у врахуванні адвокатами, а особливо бізнес-юристами, прав людини при наданні консультацій та інших послуг. Керівні принципи ООН з питань бізнесу та прав людини мають відношення до багатьох сфер юридичної практики в аспекті бізнесу, включно з, але не обмежуючись, корпоративним управлінням, звітністю та доступом до інформації, судовими спорами та їхнім вирішенням, контрактами та угодами, робочою силою та зайнятістю, податками, інтелектуальною власністю, лобіюванням, двосторонніми переговорами та арбітражем.

Для того, щоб допомогти адвокатським асоціаціям та юристам краще розуміти ці питання, Міжнародна асоціація адвокатів готує Практичні рекомендації для бізнес-юристів щодо Керівних принципів (практичний посібник), в якому буде детально викладено основний зміст Керівних принципів ООН з питань бізнесу та прав людини, роз'яснено, яке вони можуть мати відношення до порад, наданих клієнтам окремими юристами з урахуванням їхніх унікальних професійних стандартів та правил (незалежно від того, чи є вони юристами компанії, чи приватними, діють поза або в складі юридичної фірми), та потенційні наслідки для юридичної фірми, як підприємства, за недотримання прав людини. Очікується, що Практичний посібник буде видано у 2016 році¹.

Міжнародна асоціація адвокатів хоче використати свою провідну роль у світовій юриспруденції з метою заохочення адвокатських асоціацій у всьому світі до вживання позитивних заходів для розробки загальної стратегії інтеграції Керівних принципів ООН з питань бізнесу та прав людини та інших стандартів в цьому аспекті в роботу юристів. Діяльність адвокатських асоціацій є важливим засобом для юристів щодо підвищення їхньої здатності допомагати своїм клієнтам у дотриманні прав людини. Відповідно, ці Керівні вказівки для адвокатських асоціацій надають інформацію про те, як вони можуть розглянути питання про підвищення обізнаності та розуміння бізнесу в аспекті прав людини для себе та їхніх членів, інтеграцію Керівних принципів з питань бізнесу та прав людини та інших стандартів у цій сфері в основу юридичної практики, та створення спеціальних програм для юристів-членів.

Міжнародна асоціація адвокатів вітає заходи, які вже були вжиті адвокатськими асоціаціями (які в цьому документі включають юридичні товариства), юридичними фірмами та індивідуальними юридичними фахівцями

---

¹ Посібник було видано у 2016 р. <https://www.ibanet.org/LPRU/Business-and-Human-Rights-Documents.aspx> (прим. ред.).

для визнання важливості Керівних принципів ООН з питань бізнесу та прав людини та інших стандартів в цьому аспекті для юриспруденції та інтеграції цієї тематики до їхньої практики на внутрішньодержавному та міжнародному рівнях. Беручи до уваги глобальне охоплення Керівних принципів ООН з питань бізнесу та прав людини та все більш глобальний характер юридичної практики, адвокатські асоціації, юридичні товариства та юристи можуть мати бажання до співпраці для поширення досвіду та найкращих практик у такій швидкоплинній галузі.

Загальний коментар щодо Керівних вказівок для адвокатських асоціацій

1. Ці Керівні вказівки мають на меті інформування адвокатських асоціацій про можливості сприяння, започаткування та розробки ініціатив з питань бізнесу та прав людини, які стосуються юристів-практиків в межах їхніх юрисдикцій. Національні та регіональні адвокатські асоціації мають кращі позиції, ніж Міжнародна асоціація адвокатів, стосовно оцінювання конкретних потреб своєї юрисдикції та збалансування цих потреб відповідно до власного потенціалу та наявних ресурсів.

2. Ці Керівні вказівки угруповують рекомендації за трьома різними цілями.

3. Підвищити рівень обізнаності та розуміння адвокатськими асоціаціями, юридичними товариствами та їхніми членами Керівних принципів ООН з питань бізнесу та прав людини, та їхнього зв'язку із консультаціями та послугами, що надаються клієнтам адвокатами в усіх видах комерційних та підприємницьких операцій;

a. Поінформувати про відповідне використання Керівних принципів ООН з питань бізнесу та прав людини членами юридичної професії та надати технічну підтримку юристам-практикам та іншим зацікавленим сторонам;

b. Позитивно представляти юриспруденцію й адвокатські асоціації як захисників бізнесу та прав людини на місцевих і міжнародних форумах, беручи участь, наприклад, в ініціативах щодо посилення державами захисту прав людини та в розробках стандартів за участю багатьох зацікавлених сторін, які заохочують бізнес дотримуватись прав людини.

c. Ці Керівні вказівки для адвокатських асоціацій не намагається визначити усі засоби, за допомогою яких адвокатська асоціація може мати бажання розробляти стратегію з питань бізнесу та прав у межах своєї юрисдикції. Скоріше, засоби є сугестивними, проте не вичерпними.

4. Міжнародна асоціація адвокатів розуміє, що національні адвокатські асоціації будуть знаходитись на різних етапах реалізації ініціатив щодо бізнесу та прав людини. Деякі адвокатські асоціації вже будуть розглядати питання та виконувати низку рекомендацій, викладених у цьому документі, тоді як інші не мають можливості або повноважень щодо цього.
5. Хоча ці Керівні вказівки для адвокатських асоціацій адресовані адвокатським асоціаціям, вони можуть мати відношення до інших професійних юридичних організацій та об'єднань юридичних фірм.
6. Ці Керівні вказівки для адвокатських асоціацій є скоріше бажаними, аніж обов'язковими. Міжнародна асоціація юристів не має ні наміру, ні повноважень накладати зобов'язання щодо бізнесу та прав людини на юристів та окремі адвокатські асоціації.
7. Рада підтверджує, що відповідно до положень Основних принципів ООН щодо ролі юристів, як це було вирішено Генеральною Асамблеєю ООН у її резолюції «Права людини при здійсненні правосуддя» від 18 грудня 1990 року («Основні принципи»), ніщо в Керівних вказівках з питань бізнесу та прав людини для адвокатських асоціацій та у Практичному посібнику для юристів (нещодавно ухвалено) не варто розуміти як нівелювання поваги до фундаментального права людини на ефективний доступ до юридичних послуг, наданих незалежними юристами, усім, хто їх потребує, включно із тим, що всі юристи завжди повинні мати можливість виконувати свої обов'язки та користуватися гарантіями, передбаченими Основними принципами, відповідно до їхніх юридичних та професійних обов'язків.

ГЛАВА І. РОЗРОБКА СТАЛОЇ СТРАТЕГІЇ

Стаття 1. Організаційна структура

Адвокатські асоціації можуть мати бажання створити та підтримати відповідну структуру для управління та розвитку теми бізнесу та прав людини в межах асоціації.

Коментар

1. Для сприяння, започаткування та розробки ефективної і сталої стратегії щодо бізнесу та прав людини адвокатські асоціації можуть мати бажання підтримати її ефективною організаційною структурою. Це, імовірно, підвищить ефективність та сучасність будь-яких ініціатив за допомогою відповідних ліній поведінки, процедур та механізмів, ухвалених на найвищому рівні.
2. Адвокатські асоціації можуть створити незалежний комітет з питань бізнесу та прав людини чи створити підкомітет або робочу групу. Незважаючи на це, адвокатські асоціації можуть мати бажання утвердити, щоб відповідальний орган приймав членів від:
  - a. Усіх сфер юридичної практики, включно з правами людини, торгівельним правом, вирішенням спорів, екологічним, трудовим правом та іншими;*
  - b. Усіх різних спільнот, включно з, але не обмежуючись, тими, що приходять з приватної практики, внутрішніх консультацій, уряду, неприбуткових організацій, судових органів та наукових організацій.*
3. Залежно від засобів та можливостей, адвокатська асоціація може мати бажання розглянути питання щодо підтримки цієї стратегії шляхом призначення відповідного персоналу та бюджету.
4. Адвокатська асоціація може мати бажання делегувати цю місію призначеній або виборній групі зацікавлених у цій темі осіб.

Проте, успішна програма потребує публічного зобов'язання адвокатської асоціації, з повною підтримкою та наглядом топ-менеджменту адвокатської асоціації та керівництва, підтриманого відповідними лініями поведінки та процедурами для включення зобов'язання до діяльності асоціації та її юристів-членів.

Стаття 2. Забезпечення ефективної реалізації

Адвокатські асоціації можуть мати бажання розглянути такі основні етапи реалізації, що можуть допомогти забезпечити ефективну ініціативу, незважаючи на масштаб та розмір:

- a. Визначення конкретних цілей;*
- b. Розробка реалістичних часових рамок;*
- c. Врахування сталості та сучасності проекту;*
- d. Визначення показників успішності; та*
- e. Визначення відповідальності за реалізацію.*

Коментар

1. Стаття 2 вказує на деякі практичні питання, які адвокатські асоціації можуть мати бажання розглянути при реалізації стратегії щодо бізнесу та прав людини.
2. Визначення конкретних цілей: коли адвокатська асоціація або юридичне товариство розглянуло власні владні повноваження, засоби, плани, пріоритети та політичні можливості, воно може розглянути питання про встановлення конкретних цілей для створення чіткого шляху, який дозволить організації звернутися до найбільш нагальних потреб свого членства. Наприклад, деякі адвокатські асоціації або юридичні товариства можуть зосередитись на створенні активного комітету або скликанні щорічного збору з цієї тематики. Інші можуть виробляти рекомендації для юридичних фірм або допомагати юридичним школам в їхній юрисдикції включати тему бізнесу та прав людини до їхніх навчальних планів. Деякі адвокатські асоціації або юридичні товариства можуть бути готові працювати паралельно над кількома цілями. Доцільно, щоб усі цілі та плани обговорювалися серед тих, хто відповідає за керівництво над проектом

1. (див. Коментар 4 до статті 1) або, бажано, більш широко серед членів та інших зацікавлених сторін.
2. Розробка реалістичних часових рамок: було б доцільно ставити кожен мету в реалістичні часові рамки для завершення, враховуючи існуючі ресурси та рівень зацікавленості, знання тематики усіма членами в будь-який момент часу.
3. Визначення сталості та сучасності проекту: тема бізнесу та прав людини розвивається і буде продовжувати зростати та набувати актуальності для юриспруденції. Тому, хоча ініціативи, що було наведено вище, повинні бути витривалими, вони повинні мати можливості до коригування та покращення з часом.
4. Визначення показників успішності: окрім ідентифікації цілей, адвокатські асоціації можуть мати бажання розглянути ідентифікацію показників, що демонструють досягнення бажаних результатів програм, пов'язаних із бізнесом та правами людини; наприклад, оцінка того, чи є ефективною підготовка з Керівних принципів ООН з питань бізнесу та прав людини, і чи є відповіді на запит інформації про Керівні принципи ООН з питань бізнесу та прав людини, та чи були корисними інші стандарти із зазначеної тематики в практичній діяльності юристів. Підходи можуть включати опитування адвоката, клієнта та громадськості.
5. Визначення відповідальності за реалізацію: адвокатські асоціації можуть мати бажання призначити окремих осіб або групи осіб, щоб керувати цими ініціативами. Делегування відповідальності може допомогти проекту бути підзвітним та чітко зорієнтованим. Зміни в керівництві проекту можуть допомогти залучити більш широку групу зацікавлених осіб та стимулювати розробку нових ідей та планів.

Стаття 3. Підвищення обізнаності

Адвокатські асоціації можуть мати бажання використати усі наявні ресурси для підвищення рівня обізнаності серед усіх членів щодо існування та відповідності інструментів і принципів з питань бізнесу та прав людини.

Коментар

1. Адвокатські асоціації можуть мати бажання скористуватися усіма наявними можливостями для підвищення обізнаності щодо існування Керівних принципів ООН з питань бізнесу та прав людини. Ці зусилля можуть охоплювати усіх, хто пов'язаний із юриспруденцією, незалежно від рівня попередніх знань з тематики або їхньої роботи безпосередньо з бізнесом.
2. Незважаючи на те, що основна увага в зусиллях щодо підвищення обізнаності адвокатських асоціацій буде спрямована на юристів, ці кампанії також можуть бути поширені на громадськість.
3. Кампанії з підвищення обізнаності можуть використовувати різні шляхи, методи та формати, зокрема:
  - a. Спеціальні сесії з питань бізнесу та прав людини, конференції, семінари та інші подібні заходи;*
  - b. Спеціальні розділи веб-сайту адвокатської асоціації, присвячені темі бізнесу та прав людини;*
  - c. Спеціальні розділи з питань бізнесу та прав людини в існуючих виданнях та нових, включно з інформаційними бюлетенями, книгами та журналами;*
  - d. Відеоматеріали з питань бізнесу та прав людини, доступні в соціальних мережах або Інтернеті.*

Стаття 4. Комплексна освіта

Адвокатські асоціації можуть мати бажання активно просувати, брати участь та/або створювати освітні програми стосовно відповідності принципів щодо бізнесу та прав людини юридичній практиці. Ці зусилля можуть бути розширені на усіх етапах правничої освіти, що включає:

- a. Юридичні школи та/або університети;*
- b. Програми для нещодавно кваліфікованих юристів;*
- c. Постійний професійний розвиток; та*
- d. Програми для фахівців вищої ланки.*

Коментар

1. У статті 4 висвітлюється роль освіти у підвищенні обізнаності в юриспруденції на всіх етапах професійної юридичної кар'єри. Юристи, що працюють в юридичних фірмах, компаніях, урядах та організаціях громадянського суспільства, можуть мати різні підходи до одного і того ж питання. Освітні програми можуть зменшити ці розбіжності, допомагаючи забезпечити загальне розуміння подій та очікувань, що розвиваються у цій галузі.
2. Стаття 4 (а) звертає увагу на можливість адвокатських асоціацій заохотити юридичні школи та/або університети до включення програм з питань бізнесу та прав людини у свої навчальні плани. Деякі адвокатські асоціації також можуть обрати розробку власних семінарів для студентів-юристів або просувати ці курси спільно з навчальними закладами. Окрім юридичних шкіл, інші факультети, з таких наук як: гуманітарні, підприємницькі, облікові, інженерні, можуть відігравати важливу роль у просуванні питання бізнесу та прав людини в юриспруденції.
3. Статті 4 (b), (c) та (d) визнають важливість розробки освітніх програм та інструментів щодо бізнесу та прав людини для кваліфікованих фахівців у галузі права, які, можливо, не отримали цю тему в юридичній школі.
4. Адвокатським асоціаціям може бути дуже корисно розробити практичні рекомендації для юристів та навести конкретні приклади того, як юристи можуть застосовувати у специфічних

сферах практики Керівні принципи ООН з питань бізнесу та прав людини.

5. Адвокатські асоціації можуть мати бажання розглянути питання щодо таких тем у своїх освітніх програмах:

a. Інформація про міжнародну систему прав людини, включно із законами, принципами та стандартами на міжнародному, регіональному та/або місцевому рівнях, які застосовуються;

b. Роль, яку юриспруденція може відігравати у сприянні принципам бізнесу та прав людини та важливість консультування клієнтів із цих питань;

c. Стимули, можливості та бізнес-прикладі для юристів щодо інтеграції принципів бізнесу та прав людини до юридичної практики, а також стримувальні чинники та ризики, якщо вони цього не роблять;

d. Практичні рекомендації для юристів, що відповідають потребам, як внутрішніх, так і зовнішніх консультантів.

ГЛАВА ІІІ. ПРОФЕСІЙНА ПОВЕДІНКА

Стаття 5. Підвищення обізнаності юристів щодо Керівних принципів ООН з питань бізнесу та прав людини

Адвокатські асоціації можуть мати бажання залучити увагу своїх членів до етичних міркувань, які юрист повинен враховувати під час надання консультацій клієнтам у сфері бізнесу та прав людини.

Коментар

Кодекси професійної поведінки є ключовими інструментами для просування найкращих практик у різних галузях, включно з діловою етикою та правами людини. Кодекси низки адвокатських асоціацій уже досить добре узгоджуються із Керівними принципами

ООН з питань бізнесу та прав людини, хоча цілком можливо, що існують напруження та дилеми, які виникають унаслідок застосування їх на практиці. Тому, окремі адвокатські асоціації, у тій мірі, у якій вони мають повноваження це робити, в межах відповідних юрисдикцій, можуть мати бажання розглянути питання про те, чи їхні кодекси поведінки запобігають, дозволяють, заохочують або вимагають від юристів брати до уваги ризику стосовно впливу прав людини, коли вони консультують бізнес-клієнтів, та як вирішити потенційні дилеми.

Адвокатські асоціації, вивчаючи власні кодекси професійної поведінки, також можуть мати бажання розглянути різну роль, яку відіграють юристи у вирішенні питань пов'язаних із правами людини, тобто як технічні радники або довірені, або як керівники установ, у яких вони працюють. Вони також можуть мати бажання розглянути вплив різних інституцій, у яких працюють юристи, і які стикаються з вирішенням питань щодо бізнесу та прав людини, таких як: закордонні юридичні фірми, внутрішні юридичні департаменти, уряди та громадянське суспільство.

ГЛАВА IV. РОЗВИТОК ПОТЕНЦІАЛУ ТА ТЕХНІЧНЕ СПРИЯННЯ

Стаття 6. Рекомендації та технічне сприяння

Адвокатські асоціації можуть мати бажання розглянути можливість асистування юриспруденції через технічне сприяння та консультативну підтримку, з метою допомоги у зміцненні власного інституційного та людського потенціалу для розробки більш ефективних практик у сфері бізнесу та прав людини.

Коментар

1. У статті 6 підкреслюється, що адвокатські асоціації можуть надавати підтримку та рекомендації юристам разом із освітою з метою посилення інтеграції між освітою та реалізацією.
2. Орган скликання адвокатських асоціацій, як координаційний центр юристів в кожній країні, може бути використаний для

надання експертизи, проведення форумів для обговорення та визначення найкращих практик.

3. Технічне сприяння може складатися з нефінансової підтримки, такої як обмін інформацією та досвідом, передавання навичок або ноу-хау, підтримка адміністрації, керівництва, розробка ліній поведінки, розвиток потенціалу тих юристів, які бажають включити перегляд порад, що вони надають своїм клієнтам крізь призму прав людини.
4. Через міцну допоміжну структуру адвокатські асоціації можуть допомогти, спрямувати та сприяти юристам для досягнення найкращих результатів під час інтеграції Керівних принципів ООН з питань бізнесу та прав людини до юридичної практики, зосереджуючись на особливих потребах та пріоритетах, визначених юриспруденцією.
5. Важливо, щоб юристи мали доступ до міжнародних та вітчизняних документів щодо бізнесу та прав людини, бажано їхньою рідною мовою.

Стаття 7. Поширення прикладів кращих практик

Адвокатські асоціації можуть мати бажання запропонувати шляхи, за допомогою яких юристи матимуть можливість ділитися прикладами найкращої практики та досвідом з розгляду теми бізнесу та прав людини. Обмін знаннями та досвідом може допомогти у створенні єдиної стратегії для всіх юристів.

Коментар

1. Стаття 7 звертає увагу адвокатських асоціацій на важливість обміну прикладами кращими юридичними практиками. Важливою роллю, яку можуть зіграти адвокатські асоціації, є об'єднання юридичної професії, а також надання юристам та юридичним фірмам, що мали особливий успіх у впровадженні у наданих клієнтам порадах принципів бізнесу та прав людини, можливості поділитися цим досвідом.

1. Окрім заохочення своїх членів до спільного використання прикладів найкращої практики, адвокатські асоціації можуть мати бажання ділитися досвідом, ідеями та найкращими практиками один з одним, реалізуючи власні стратегії з питань бізнесу та прав людини. Вивчення найкращих практик, а також проблем, з якими стикаються інші адвокатські асоціації у всьому світі, може покращити та посилити власну програму захисту прав людини.
2. Для того, щоб досягти вищезазначеного, адвокатські асоціації можуть мати бажання розглянути можливість публікації своїх кроків щодо вирішення питань стосовно бізнесу та прав людини.

ГЛАВА V. ВИЗНАННЯ ТА СТИМУЛИ

Стаття 8. Визнання

Адвокатські асоціації можуть мати бажання публічно визнати успішні заходи та програми у сфері бізнесу та прав людини, прийняті практикуючими юристами в межах їхніх юрисдикцій.

Коментар

Стаття 8 звертає увагу адвокатських асоціацій на можливість публічно визнати успішні ініціативи в сфері бізнесу та прав людини у правовому секторі. Юристи можуть бути зацікавлені у визнанні своєю адвокатською асоціацією. Це визнання може виявлятися у ряді форм, наприклад:

***a.** Надання нагород за видатну продуктивність або поліпшення рівня консультування з питань бізнесу та прав людини;*

***b.** Просування робіт про успішні програми з бізнесу та прав людини окремими юристами в публікаціях адвокатських асоціацій;*

***c.** Ведення обліку або опублікування переліку, або, можливо, надання сертифікації юристам та юридичним фірмам, які послідовно застосовували підхід тематики бізнесу та прав людини в*

консультаціях, наданих клієнтам;

d. Надання ролі представника юристам з великою зацікавленістю та досягненнями у сфері бізнесу та прав людини, для того, щоб вони могли стимулювати та просувати програму адвокатської асоціації на різних місцевих та міжнародних форумах.

Сприяння роботі успішних ініціатив з питань бізнесу та прав людини тісно пов'язане з поширенням найкращої практики, що було розглянуто вище в статті 7;

ГЛАВА VI. ДІЇ З ПИТАНЬ БІЗНЕСУ ТА ПРАВ ЛЮДИНИ

Стаття 9. Активна юридична професія

Адвокатські асоціації можуть мати бажання вжити належних заходів з метою залучення юристів до відповідних публічних дебатів для впровадження принципів бізнесу та прав людини у вітчизняне законодавство, а також до роботи міжнародних організацій, зокрема, до розвитку чи огляду бізнесу або питань конкретних принципів та стандартів, що стосуються бізнесу та прав людини.

Коментар

1. Уряди все більше і більше перекладають принципи глобального бізнесу та прав людини на вітчизняну політику або законодавство. Крім того, міжнародні та багатосторонні організації створюють або переглядають глобальні та галузеві стандарти, або створюють конкретні норми, що становлять загальний інтерес та застосовуються до бізнесу, тому викликають занепокоєння у юристів. У більшості цих процесів існують етапи публічних обговорень, до яких запрошуються усі зацікавлені сторони.
2. Адвокатська асоціація або юридичне товариство може мати бажання прагнути забезпечення представництва інтересів юристів у цих процесах, а також, щоб юристи відігравали певну роль у формуванні законів та стандартів з метою кращого захи

1. сту прав людини, аби бізнес дотримувався прав людини, і щоб жертви отримали більший доступ до засобів захисту. Це також може допомогти іншим навчальним дисциплінам та професіям у приведенні у відповідність до програм розвитку ООН.
2. Адвокатська асоціація або правове товариство можуть мати бажання дослідити формування партнерських товариств або альянсів з іншими зацікавленими сторонами для просування найкращих практик та створення галузевих стандартів і конкретних норм з питань бізнесу та прав людини.